

STRATEGI FOR ØKT LIKESTILLING:

FLERE SJØMENN OG KVINNER PÅ DEKK, TAKK!

Nå som nærskipfarten står midt i en grønn omstilling har behovet for allsidige sjømenn og kvinner aldri vært større. Nettopp utviklingen innen teknologi og digitalisering bør gjøre det lettere å også rekruttere flere kvinner og oppnå økt likestilling til sjøs.

••• Av Linn Therese S. Hosteland, linn@kystrederiene.no

I disse dager arbeider Regjeringen med å etablere en strategi for økt likestilling i maritim næring. I første omgang skal det kartlegges hva som bidrar til den lave andelen kvinner i næringen.

Kystrederiene støtter etableringen av en slik strategi og har bedt om at regjeringen får på plass konkrete tiltak for økt rekruttering av norske sjøfolk. Næringen står allerede i en rekrutteringskrise og trenger flere folk med yrkesfaglig bakgrunn på. Regjeringen må sikres økt rekruttering og økt maritim kompetanse for å møte behovene i den grønne omstillingen.

FLERE KVINNER PÅ LAND

Det som er gjennomgående hos de fleste medlemsrederiene i Kystrederiene er at kvinneandelen på land øker, men dessverre er svært få av skipsarbeiderne på våre medlemsfartøy kvinner. Ifølge offentlig statistikk er det 16 % kvinner i den maritime næringen både på land og til havs.

Vi ser at holdningen rundt sjømannskapet som i over hundre år har manifestert seg til å være et tøft yrke for menn, fortsatt står sterkt. Vi vet også at det er krevende å snu trender og etablerte holdninger, spesielt på sjø der det er ofte små forhold om bord. Tilbakemeldingen fra rederiene våre er på tross av dette at de er klare til å ta grep der det er nødvendig, for økt mangfold på dekk. Kvinner er velkommen om bord!

Hovedandelen av skipene i nærskipfart trafikkerer norskekysten med turnuser på tre til seks uker. Både turnusene og seilingsmønsteret på våre medlemmers fartøy er således slik at det burde være mulig å attrahere kvinnelige sjøfolk.

KVINNER I FRONT

I egen administrasjon har Kystrederiene over mange år arbeidet med likestilling og hatt kvinner i førersetet både innen ledelse og innen administrasjon. De siste årene har også kvinneandelen i styret økt, da tre av syv styremedlemmer nå er kvinner. Utviklingen er at kvinneandelen i rederiene øker, men vi ser klart at Norge, som verdensledende sjøfartsnasjon, må ha en tydeligere politikk for å få flere kvinner på dekk.

Innen rekruttering jobber organisasjonen sterkt med synliggjøring av næringen, og har studenter fra universitetet inne på praksis. Kystrederiene sitter videre i styret til Maritimt Opplæringskontor og har i årevis støttet oppunder budskapet om at det er behov for mer kompetanse, mer mangfold og flere kvinner til sjøs.

I den internasjonale næringen som sjøtransporten er, oppfatter vi at ulike kulturer og etnisiteter fungerer godt sammen. At alle våre medlemsrederier også er pliktet å følge Kystrederienes tariffavtale, bidrar videre til like vilkår og like lønnsbetingelser for sjøfolka uavhengig av alder, kjønn og legning.

YRKESFAGENE MÅ LØFTES

Av de som velger maritim yrkesutdanning uavhengig av kjønn og bakgrunn, ser vi at 80% velger å gå videre til høyere utdanning. Altså er det reelle tallet for økningen i antall sjøfolk kun 20 % av søkertallet til yrkesfagene. Høyere maritim utdanning er bra, men tiden for å anerkjenne og løfte frem yrkesfagene er nå.

I den maritime strategien for likestilling må politikerne derfor legge til

grunn en styrking av yrkesfagene og de maritime opplæringskontorene, slik at kontorene kan drive en nasjonal målrettet rekrutteringskampanje for sjømannskapet generelt, samt vise frem mulighetene for kvinner.

En slik kampanje er kritisk for økt rekruttering og økt likestilling på sjø.

Maritimt Opplæringskontor melder i år at kun 7 % av maritime lærling er kvinner. Noe av utfordringen vi ser hos seilende kvinner i dag, er at de ofte har begrenset tid til sjøs og velger å gå i land når de stifter familie. En av årsakene til dette er eksempelvis at permisjonsløsninger ikke er tilpasset sjøfolk som ammer. Politisk må det derfor legges til rette for at arbeidsliv og familieliv-situasjonen fungerer. At kvinnene blir i yrkene, er svært viktig for både kompetansenivået og likestillingen.

MANGEL PÅ SJØFOLK

De fleste av våre rederier har lærlinger om bord og har hatt dette over flere år. Lærlinger er noe både Kystrederiene og rederiene ser på som en styrke, men det er også mangel på disse.

Ifølge Maritimt opplæringskontor har mangelen på maskinister vert en gjennomgangsmelodi over flere år. Også etterspørselen etter matroser har økt betydelig senere år. Nå mangler det oppimot 200 søkere til læreplasser på landsbasis i 2021. For Kystrederienes medlemmer isolert anslås det i tillegg et økt behov for 1000 nye sjøfolk frem mot 2025. Dette er bare enda ett moment som understreker at vi må rekruttere fra hele befolkningen for å sikre nok ressurser og kompetanse om bord.